

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

In II. III. IV. Præceptum De Juramentis, Votis, Observatione Festorum, & Jejuniorum, ac obligatione Pietatis & Observantiæ erga Majores: Charitate & Misericordia erga proximum. Pars III.

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Sectio II. Voti Materia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60022)

SECTIO II.

Voti Materia.

SUMMARIUM.

36. Materia voti debet esse vobenti possibilis. Unde
37. Invalidum est votum nunquam peccandi, nec
ter.
39. Validum tamen est votum vitandi omnia mortalia
certa venialia &c.
40. Invalidum est votum emissum de facto alieno, ut
unde
42. Filii non obligantur votis parentum pro se factis.
43. Voti materia debet esse res moraliter bona. Unde
46. Invalidum est votum de re quantumvis bona, si
finem malum afficientem ipsam rem, seu executionem
voti:
47. Valebit autem, si is afficiat solum ipsum votum seu
tem, non rem ipsam.
49. Item invalidum est omne votum emissum pro re
impetranda, vel jam impetrata, ut illicita est.
50. Secus est, si res illa sit solum conditio.
51. Pariter invalidum est votum de re indifferenti,
Exempla varia. Ad eoque
52. Materia voti debet esse de meliori bono; hoc est
53. De re bona, & Deo grata, licet actu impediat
lius, modò non excludat & impediatur illud aptum
ita ut in illud commutari possit. Unde
54. Usque ad n. 58. Invalida sunt vota omittendi
bona de consilio. 2. honestè ludendi, moderatè
dendi 3. nunquam vobendi. 4. procurandi
patum, Prælaturam &c.
58. Votum Matrimonii, seu nubendi, quando valet
do non? usque ad n. 63.
63. Votum continentie & castitatis etiam simplex
communem valet, est vobenti ob assiduas tentationes
& lapsus melior esset status matrimonii.
64. Usque ad n. 67. resolvuntur duo casus, in quibus

um continentie ob tales tentationes videtur non valere.

67. Si una pars voti independenter ab alia promissa, fiat inepta, votum adhuc obligat ad partem aptam.

68. Si verò partes voti promissæ sunt copulatim per modum unius, tunc si una pars fiat inepta, corrumpit totum votum.

69. Regula juris: accessorium sequitur principale, variis exemplis & casibus explicatur.

ASSERTIO II.

Voti materia debet esse quid possibile voventi: 35
bonum moraliter, ac melius suo per se oppositò,
vel jam habitò a vovente: in materia mixta votum
valet quoad partem bonam disparatam, alioquin
totum corrumpit. Communis doctrina, ut patebit.

§. I.

Possibile voventi.

Materia voti debet esse possibilis, & in potestate: 36
te voventis: talis nimirum, quæ ab homine
fieri possit communi concursu, & ordinario auxilio
gratiæ Dei. Quæ enim potestatem hominis superant,
aut extraordinarium concursum Dei exigunt,
aut alias in potestate hominis non sunt, ut opera
aliena, ut aliena sunt, sub votum non cadunt. Est
omnium. Et ratio clara est ex natura voti: votum
enim est promissio facta Deo cum intentione se ob-
ligandi ad aliquid præstandum: nullus autem po-
test se obligare ad id, quod non est in sua potesta-
te: quia impossibile nulla obligatio: seu, ad im-
possibile nemo tenetur. Et hinc omissis casibus
cuilibet obviis, speciatim resolves.

37 I. Invalidum est omni jure votum nunquam ad vitium omnino peccandi, nec mortaliter, nec venialiter, tum est enim de re moraliter impossibili, spectata naturali fragilitate hominis post lapsum; cum hominum etiam secundum legem ordinariam, & cum ordinario deficiente cursu, & auxilio Dei non possit omnino omnium peccatorum etiam veniale evitare. Ita communissimi Ill. Navar. c. 12. n. 65. Tolet. l. 4. c. 17. n. 10. S. l. 4. c. 5. n. 10. Laym. l. 4. tr. 4. c. 2. n. 2. alii apud prælatos; contra tamen nostrum *Angles*, & alios nonnullos, qui tenent tale votum omnia peccata evitare, & obligare, non quidem ad omnia vitanda, sed ad ea, quæ potest: sicut vovens jejunare totam Quadragesimam, si totam non potest, tamen jejunare partem possibilem. *Deinde* Lex naturalis obligat ad omnia peccata vitanda, in quantum fieri potest: ergo etiam lex privata vitanda obligare potest. Verum rectè respondet *Sandoz* negando utramque paritatem. Quia illud vitandum jejunandi totam Quadragesimam est de re moraliter possibili, & per accidens tantum forte impossibile; quæ impossibili facta, non constantem contrariam voluntate voventis, intelligitur se obligare ad partem possibilem. Secus est de voto nunquam peccandi: quod cum sit secundum se de re moraliter impossibili, sicut nec ad totum, nec nullam ejus partem obligare potest. *Deinde* præcepta divina non supponunt liberam voluntatem peccatis vitandi omnia peccata, sed potius peccata vitandi facilitatem, & pronitatem: & ideo merito ob-

ad vitandum omnia peccata quoad fieri potest: votum autem liberum deberet continere omnia peccata vitandi liberam voluntatem, & consequenter etiam facultatem, seu potentiam moralem, qualis defacto homini non competit.

II. Insuper invalidum manet votum vitandi omnia peccata mortalia, & venialia solum ad certum, præsertim longum tempus, v. g. per integrum annum, per totum Adventum, totam Quadragesimam, ut proinde si, emissô tali votô, nihilominus peccetur, circumstantia voti explicanda non sit; uti contra *Navar. n. 34.* cum aliis docet *Sanch. l. cit.* Eadem enim ratio de *semper*, militat etiam de *longo tempore.*

At validum erit votum. 1. Vitandi omnia peccata mortalia. Hoc enim homini etiam cum communi ordinario concursu, & auxilio gratiæ possibile est. *Ita DD. citt.* Qui tamen rectè monent, etiam tale votum non esse consulendum, præsertim homini fragili, cum etiam peccata mortalia, maximè interna cogitationum, & affectionum, præsertim in materia odii, & luxuriæ valde difficile omninò caveantur. 2. Validum est votum vitandi certa peccata venialia in specie determinata, v. g. nunquam mentiendi, nunquam sine gravi necessitate jurandi, nunquam vel minimum furandi, & his similia, quorum evitatio non est valde ardua. Secus, si esset valde ardua: ut nunquam otiosa cogitandi, nunquam distrahendi in Oratione, ob eandem rationem supra datam &c. At si quis voveat solum

indeterminatè aliqua, vel pleraque peccata
 Certè votum nullum erit, quia quocunque
 veniali assignato, non erit major ratio de illo
 de alio quocunque. Simile est de volente con-
 re aliquot hostias ex pluribus appositis, &
 terminante quales. 3. Validum est votum
 nullum omnino peccatum veniale cum plena
 beratione patrandi. *Suar. & Laym. cit.* Quo-
 fragili homini possibile non sit vitare omnia
 venialia, quæ fiunt ex subreptione; possibile
 est cum ordinaria gratia Dei, ut in nullum
 peccatum, etiam veniale, cum plena delibera-
 ex proposito & quasi merâ liberâ malitiâ con-
 quale votum emissum legitur à pluribus vir-
 ctis. 4. Similiter est validum votum adhiben-
 cialem curam diligentia vitandi omnia peccata
 am venialia: hoc enim moraliter fieri potest.
 tisfit, etiam si, adhibitâ morali diligentia, & re-
 tiâ sedulâ, nihilominus ex infirmitate labaris-
Sanch. cit. n. 13.

40 III. Invalidum est omne votum directè
 de facto alieno, ut alieno, & distincto à
 prio; non item indirectè emissum de facto
 ut procurando per factum proprium, adeo ut
 directè de ipso facto proprio emittatur: v.
 us quis Religionem ingrediatur, peregrinatio-
 instituat, eleemosynam det, certum vitium
 &c. nullus directè vovere potest, quia factum
 tum alterius non est in potestate voventis:
 indirectè potest vovere talia, ut scilicet

proprio procuranda; ita ut directè solùm voveas, te omnem moralem diligentiam adhibiturum, ut alterum disponas, inducas, & persuadeas ad tale opus exequendum: obligaberis tali voto ad hujusmodi diligentiam adhibendam serio, & absque fraude. Quòd si alter nihilominus nolit, tu voto satisfecisti, & liber manes. Idemque est de juramento in simili casu; ut latè, & optimè probat Sanch.

l. I. de matri. disp. 24. & lib. 4. moral. c. 5. n. 9.

Atque hac ratione intelligenda sunt vota Parentum filios, vel filias Religioni voventium: item Patrum familias, dum vovent, ut familiæ certis vigiliis, & festis jejunent, & confiteantur, communicent &c. Vovent enim directè solùm de facto proprio, & indirectè de facto alieno, suo scilicet proprio facto, sua assensu, vel jussu procurando.

IV. Consequenter filii v. g. non obligantur vovendo

parentum, qui eos ad Religionem voverunt, nisi ratificent, sicque votum Parentum suum efficiant.

Nam juxta regulam juris: *Ratificationem retrotrahi, & mandato equiparari, non est dubium.* Sed

etiam que ratificare tenentur, quamvis id eis consuleretur, si factum sit; maximè quando ejusmodi votum in ipso

tempore commodum efficaciter esset editum; ut si tunc

parentum voto eis sanitas in gravi morbo, vel etiam ipsa

salutatio impetrata sit à parentibus: tunc enim saltem ex æquo, & bono deberent ratificare votum

parentum, tanquam negotium sibi utiliter gestum.

Certè secundum jura in foro externo quilibet cogitur ratificare negotium sibi utiliter ab alio gestum: ut notat *Gob. eod. Alph. 1. cit.* Caterum qualiter

vota communitatis, Religiosorum, & aliorum
 gent successorum, videbitur *Seç. seq.* Item
 filii familias, impuberes, Religiosi, Uxores,
 sub aliorum potestate constituti, valde vove-
 sint, vel non possint eadem opera, videbimur
 cum de irratione votorum. Item quid age-
 quando quis emittit duo vota impossibilia
 eodem tempore, dicam mox §. 4. ubi de
 mixta ex possibili, & impossibili.

§. II.

Bonum moraliter.

43 **V**Oti materia debet esse res bona mor-
 comprehendendo & actus bonos positive
 omissiones actuum malorum, & minus bonorum
 ut abstinentiam à vino, lusu, matrimonio.
 solum comprehendit actiones, vel omissiones
 nas, quæ sunt in consilio, ut eleemosyna, &c.
 &c. sed etiam quæ sunt sub præcepto naturali
 positivo: ut singulis diebus festis audire
 non fornicari &c. communis DD. cum DD.
 2. 2. q. 88. a. 2. Ratio hujus est: quia cum
 tas præcepti non sit simpliciter, sed solum
 sitione finis: nimirum si peccatum homo
 gratiam conservare, & salutem consequi
 ta illud Salvatoris: *Si vis ad vitam ingredi*
mandata: ut proinde voluntas simpliciter
 libera ad tale opus præceptum, vel prohibi-
 ciendum vel omittendum: aut e contra: ut
 & rationabiliter voluntas potest se magis
 minare per votum, voluntariè Deo factum
 opus præceptum faciendum, vel prohibendum

endum, adeò ut duplici obligationis vinculo astringatur, & generali obedientiæ, ratione præcepti, & speciali vinculo Religionis, ratione proprii voti. Neq; enim obstat, eandem rem ex diversis obligationum capitibus debitam esse; ac debitorem pluribus, ac diversis vinculis adstringi ad idem, ut notant DD. in L. scire, §. Si à fure. ff. de verb. oblig. Consequenter quòque transgressio talis voti, v. g. fornicatio, duplex peccatum erit, & contra continentiam juris naturalis, & contra Religionem proprii voti.

Excluditur ergo à materia voti validi, in primis 44
omne opus malum, sive intrinsecè malum, ex natura sua, ut occidere, fornicari, furari &c. sive extrinsecè, ex prohibitione legis tantum, ut die festo non audire Sacrum, die jejunii vesci carnibus &c. Item sive illud opus sit malum ex natura, & objecto suo; sive in altaris exemplis: sive solum ex circumstantia: ut si voveas peregrinare in die festo, vel jejunii, sic ut impediatur majus bonum præcepti Ecclesiastici, sive audienda Missa, vel servando jejunio: &c. votum irritum erit; excepto casu, quo talis peregrinatio majoris momenti foret ad Ecclesiæ utilitatem, vel honorem Dei, vel salutem animæ, ut præcepto Ecclesiæ impossibili, ac proinde in tali casu non obliganti, præponi possit. Ut etiam notavit *anch. cit. c. 6. n. 2.*

Inter circumstantias autem votum afficientes 45
maxima est finis intentus: pro quo recole obiter: sicut generaliter duplex est finis, *alius intrinsecus, & alius operis: alius extrinsecus, & solius operantis:*

ita in proposito, alius est finis intrinsecus voti, ad quem scilicet opus voto promissum natura sua ordinatur: alius est finis extrinsecus, scilicet finis voventis tantum, ad quem scilicet opus promissum non ex natura sua, sed ex libero voluntatis arbitrio ordinatur. Cape exemplo scholasticus jam tertio anno Grammatices infessor, qui vovit B. MARIÆ Virgini singulis Sabbatis confiteri, ut ejus patrocinio impetrato, hoc altiorem classem ascendat, sicque Parentum famam, & apud alios confusionem devitet: intrinsecus voti est reconciliatio cum Deo, & tranquillitas conscientia: finis autem extrinsecus, & voventis tantum, varius fuit. 1. Imperatio Virginis patrocinii: 2. Ascensio ad altiorem classem. 3. Evitatio offensæ parentum, confusio famæ, &c. Et de ejusmodi fine extrinsecæ, & voventium hic sermo est. Ubi duo sunt exitus. Unum qualiter finis malus inficiat votum, & bonum, & de re bona. Aliter e contra: quomodo finis bonus perficiat votum, alioquin de re iniuste factum. Nam de re mala votum factum non posse perficere finem bonum, nimis certum est, & non aliquas claras Regulas.

REGULA I.

- 46 **I**nvalidum manet omne votum emissum quantumvis bona, ob finem malum affectum ipsam materiam promissam seu executionem utpote, quando vovens intendit per ipsam materiam promissam consequi illum finem malum. *apud omnes.* Ratio est clara: quia tunc

promissa redditur mala ex illo pravo fine intento, ut sine peccato executioni mandari non possit: ideoque verè votum est de re mala, nec acceptabilis Deo materia voti. V. g. Voves eleemosynam dare, Templum ædificare, ut ipsa eleemosynæ largitione, aut Templi fabricâ vanam gloriam apud homines aucuperis: voves dare eleemosynam pauperi puellæ, ut eâ largitione ad turpem consensum inducas: voves Templum frequentare, ut ibi oculos luxuriosè pascas, &c. vota nulla sunt, & peccata, pro ratione materiæ, seu finis mali intenti; quia ibi finis malus mortalis, vel venialis afficit ipsam materiam voti, seu executionem operis promissam; quippe per ipsam executionem operis promissi assequendi, quod benè notare debes.

REGULA II.

Validum manet omne votum emissum de re ⁴⁷ alioquin bona, etsi ob finem malum afficientem solum ipsum votum seu voventem, & nullo modo ipsam rem promissam; ita nimirum ut vovens intendat consequi finem illum malum, non per rem votò promissam, sed solum per ipsum actum vovendi. Ut si quis coram multis presentibus, aut laudaturis aut miraturis, vovet eleemosynam magnam, peregrinationem, ædificationem Templi: aut (quod non rarum) Professionem solemnem emittas, atque ipso actu vovendi vanam gloriam, laudèque hominum captas, vel aliud quid simile vitiosum, de cætero tamen vota tua redditurus Deo debito modo: votum ejusmodi omninò validum erit; quia de re bona, & ab illo pravo fine minimè infecta, sed li-

N s

cité,

citè, & sanctè implenda : attamen ob ipsum
gloriæ finem præfixum, venialiter saltem malum
ideòq; vacuum meriti : similiter discurrendum in
malis, dummodò semper intelligatur verè finis
malus, seu causa finalis, & principalis motiva vovendi
adeò, ut quia positivè alioquin nollet vovere, nisi
talem finem ; sic enim votum malum erit. Sed
dicendum, quando vana gloria, vel quid simili-
tiosum non est finis, seu causa finalis motiva,
solum causa impulsiva secundaria vovendi, sine
nimirum quis aliàs solum non vellet vovere,
non excitaretur, moveretur, vel impelleretur
vovendum : attamen defacto excitatus vanâ gloria
vel simili causa, voves eleemosynam, perigrina-
tionem, &c. cum aliis debito modo, principaliter
honorem Dei, & salutem tuam, votum sanè licitum
& validum manebit, non obstante causâ secundariâ
impulsivâ vitiosâ, ipsum tamen votum minime
invalidum. Quod sanè valde est notandum.

Certè plerique etiam Religiosi, maxime Tyranni
sæpissimè operantur moti aliquâ vanâ gloria,
excitante, vel saltem concomitante, titillati, sed
non ut causâ motiva finali, sed impulsivâ tantum
ipso opere, alioquin ritè facto ad gloriam Dei
boni operis mercedem non perdunt. Eodem
modo discurre de metu pœnæ, & cape casu parti-
culariore,

- 48 Voves Religionem aliquam, quia in ea laudatur
vitur, aut Religionem Carthusianam ex inordinato
appetitu vescendi bonis piscibus. Siquidem laudatur
illa, vel esus piscium sit solum causa impulsiva

vendi, sine qua aliàs non fuisses motus ad vovendum, vel saltem tam promptè non voveres, votum tuum & validum, & licitum manebit: sin verò sit causa finalis, & principalis motiva ipsius voti, sine qua aliàs positivè nolles vovere, votum quidem vanum & illicitum, attamen validum erit, quia de re licita, & sancta, &, ut supponitur, sanctè implenda; non enim votum tuum terminatur ad ipsam lautitiam, seu esum piscium vitiosum, sed ad talem Religionem, & Regulam debitè servandam, etsi motivo vitioso impellente ad vovendum. Denique si lautitia illa esset causa finalis motiva, ac finis ipsius rei promissæ, seu per ipsum ingressum, ac professionem talis Religionis assequendus, ita ut ideò præcisè velles ingredi, ac profiteri talem Religionem, ut eâ lautitiâ fruaris, jam votum nullum erit, quia de re vitiosa ex fine malo, & vano præfixo ipsi rei promissæ juxta primam regulam. Ergo jam iterum vides verum esse, omne votum de re illicita esse invalidum; at non omne votum illicitum invalidum esse: quia licèt votum sæpè edatur malè, poterit tamen servari benè, & aliundè etiam potest esse votum validum, etsi sit lummè illicitum: ut patet exemplo filii, qui sciens patrem ægerrimè laturum, si fiat Religiosus, fortè verberatus à parte, ut ei dolorem inferat, & se vindicet, vovet, vel jurat coram illo, se fore Monachum: graviter sanè peccat contra pietatem parenti debitam, valet tamen votum, si impellente licèt verberatione paterna, & vindictæ cupiditate, tamen votum illud ritè edat ad honorem Dei, uti observat Gobat hic casu 2. n. 77.

RE-

REGULA III.

- 49 **I**nvalidum specialiter est omne votum emittendum ad consequendum, vel impetrandum ab ipso Deo rem illicitam, quatenus illicita est: aut in gratiarum actionem pro obtenta re illicita, qua talis est, ut in datis exemplis, si voveas eleemosynam ad gloriam, sive ad laudem hominum ab ipso Deo curandam: si voveas Deo eleemosynam, seu sacrum, sacræ Religionis ingressum, ad impetrandum victoriam in lite, duello injusto, ad lucrum in lite, vel contractu injusto, ad injustam vindictam ab amico sumendam, ad impetrandum illicitum concubinatum personæ concupitæ. Item, si meretrix voveat partem quæstus meretricii; aut usufructum partem lucri iniqui dare pauperi in eleemosynam, vel Ecclesiæ ex intentione vel movendi Deum majorem horum proventum tribuendum, vel gratiarum actionem talium proventuum, vel utilitatis attributorum, ut ex communi docent Suarez. c. 1. §. 8. Sanch. c. 6. n. 16. & 21. Laym. c. 2. n. 7. Ratio est: quia dare eleemosynam, vel quodvis alius bonum facere ad impetrandam à Deo rem illicitam, vel iniquam, vel in gratiarum actionem pro tali re illicita, velut per Dei speciale auxilium acquisitam, non est actio bona, sed mala, & blasphema: quia talis, quantum est in se, Deum authorem peccati consequenter nec licite, nec valide voveri potest.
- 50 Dixi autem notanter: *cum intentione impetrandæ, vel gratias agendi, & quatenus illicita est.* cessante tali intentione: per modum puræ conditionis, absolute vovere eleemosynam v. g. Si

micum occiderit, quæstum turpem, vel iniquum fecerit, &c. validum erit votum: quia patrato homicido, vel lucro turpi acquisito, dare eleemosynam, res bona est, & bene impleri potest. 2. Verum, seclusa intentione illa, solum per modum pœnæ vovere eleemosynam, vel quodvis bonum, si aliquod delictum commiseris, v. g. fornicatus, vel pollutus fueris, &c. votum validum, & licitum, imò sanctum, & meritorium est, ut notat DD. citt. 3. Etiam cum intentione impetrandi à Deo rem, vel gratias agendi Deo pro re, quæ reverà est illicita, non tamen quatenus est illicita, sed quatenus aliquid licitum, ac donum Dei continet, vovere aliquid bonum, validum votum erit, etsi ratione adjunctæ malitiæ illicitum. v. g. voves Deo eleemosynam, si in duello occisus non fueris: si ex adulterio prolem non susceperis: aut si fœmina in fornicatione, nullâ prole suscepta, infamiam evitaverit, &c. vota valida sunt: quia licet malum sit hominem occidere, velle vincere in duello injusto, adulterari, fornicari, &c. attamen in duello incolumem conservari, ex aliena prolem non suscipere, infamiam evitare, reverà non malum, sed bonum, donum, ac beneficium Dei est, ad quod proinde impetrandum, vel in gratiarum actionem pro eo impetrato eleemosynam v. g. dare, sicut bonum & honestum est, ita materia voti valida esse potest. Vide *Navar. Laym.* alios citt. Denique ex dictis solves hunc casum: Barbara videns filiam ab amasio imprægnatam, vovet B. Virgini mille aureos, si filia ante partum moriatur, ad avertendum nimirum grande familiæ dedecus.

206 *Traët. III. In II. Præcept. Decal. Cap. II.*
cus. Filia econtrà vovet Deo, nisi ipsam pare
permittant nubere amasio, cui nuptias promitte
se non nupturam ulli alteri. Quid de utroque
voto? Resolvit rectè Paulus Comitulus *re*
rum moral. lib. 1. q. 15. votum matris fuisse
lidum, quia impium: volebat enim impiâ sub
missione inducere Deum, ut non solum filia
etiam innocenti fœtui ante Baptismum, vitam
meret. At verò validum votum fuisse filia
de re honesta, nec quidquam indecens appat
illo voto.

REGULA IV.

SI Invalidum, & nullum est omne votum *de*
inindifferenti, quatenus indifferens est sic
omninò vanum, ac inutile, nec honestum, nec
gratum esse poterit. At contrà validum evadet
modi votum, si fine, vel circumstantiâ bon
ditâ, res indifferens bona, ac Deo grata ev
Omnes. Exempla obvia sunt. 1. Anna nobilit
trona voto se obstrinxit Deo, nunquam spue
Ecclesia. Si nihil addatur, certè vanum, & nu
votum apparebit: certò tamen validum, De
gratum votum pronuntiandum est, si Matron
spuationum omissionem vovit, ne suis spuitis
ret Ecclesiam, cum nausea, offendiculo, vel ma
emplo aliorum. 2. Regulariter nullum, & va
est votum muliercularum non nendi, vel filia
cendi die Sabbati in honorem B. MARIE Virg
relictâ interim sibi, & suis facultate aliis serv
operibus laborandi; cùm non nere sit omninò in
ferens, nec specialem ullam proportionem ha

ad cultum B. Virginis. At validum erit votum, si persona vovens, v. g. esset nimis affecta ad nendum, sicque voveat non nere, ut interim orationi, aut aliis exercitiis vocare possit. 3. Similiter nulla, & vana sunt vota non vescendi capite animalis in honorem S. Joan. Baptistæ: aut in festo S. Laurentii non comedendi carnes assatas, relictâ interim sibi facultate vescendi aliis carnibus æquè, vel magis delicatis ad satietatem, vel etiam ingluviem. Ita Navar. *in man. c. 12. n. 28. & 37. Tolet. l. 4. c. 17. n. 14.* aliisque citatis, Sanch. *l. 4. moral. c. 7. n. 6.* Laym. *rr. 4. c. 2. n. 8.* Qui duo rursus rectè moment, validum fore tale votum, si vovens nimis affectus sit ad tale ciborum genus, & ideo mortificationis ergò vovet Deo abstinere ad talis Sancti honorem: tunc enim abstinere à tali cibo, opus bonum erit, aptumque ad Sancti honorem; adeoque materia apta voti: aliàs minimè. 4. Nullum & vanum est votum non intrandi certam domum; vel non ludendi cum tali persona, relictâ sibi libertate ludendi cum aliis. At validum erit votum illud, si justa subsit causa: utpote si ex tali domo, vel cum tali persona certum periculum peccati, dissidii, jurgiorum, &c. timeatur. Ita DD. citt. Nam licèt non intrare talem domum, aut non ludere cum tali persona absolutè sit indifferens; at verò non intrare, vel non ludere velle ad evadendum certum peccati periculum, omnino opus bonum est ex fine honesto, adeoque apta materia voti. Votum nunquam ludendi plerumque validum est; quia plerumque

que concipitur honesto fine, ut nimirum bonorum prodigalitas, aliæque peccata, vel damna evitentur, ut animus tali obligatione abstinens expeditionem ad vacandum Deo, vel officio suo. Ex communibus Navar. l. 3. *consil.* 36. *de voto, edit.* 2. Suar. lib. 2. c. 8. n. 7. Sanch. l. 1. *de Matrim. disp.* 4. num. 1. Excipe tamen: nisi constaret voventem nullam habuisse honestam intentionem, vel finem bonum obtinendi ab omni lusu: tunc enim rursus votum inane erit, & nullum. Sed tu revide, & ad verum omnimodis huc refer dicta c. 1. n. 43. de juramento non ludendi, eadem enim est ratio de non ludendo voto. Tandem, invalidum, & nullum est votum etiam rei bonæ, & honestæ, tamen ob finem omnino indifferentem, & temporalem, vel non ut impetrandum à Deo per illud opus bonum, sed potius ut naturaliter consecuturum: ut si voveas jejunium abstinentiam à vino, vel cibis certis lautioribus, die tantum semel comedere, eo præcisè fine ut sumptibus parcas, vel sanitatem naturaliter consequeris, vel recuperes: vel etiam ad impetrandum quid à Deo per illud opus bonum, sed tamen à Deo rationabiliter non postulabile: ingentes divitias, lucra in ludis, & c. re omnium pulcherrimam & c. At contra valebit votum, si quis jejunia, orationes, eleemosynas Deo voveat, tanquam mediū impetrandi à Deo etiam bona temporalia, & indifferentia, honestè tamen, & rationabiliter perpetibilia à Deo, ut sanitatem corporis, divitiarum congruas, utile matrimonium, officium, vel beneficium bonum, & c. vel ad gratiarum actionem per similibus impetratis. *Omnes.* Ratio: quia hæc

Deo t
Autho
bonum
non in
fuisse
de ma
& ad
ope in
sem.
eodem

Et

M

requir
votum
volunt
gratiu
melius
quenti
& se o
majori
opposit
magis
noris l
erit. It
non in
Tu

Deo tanquam omnium, & eorum etiam bonorum
 Authore petere, vel pro impetratis gratias agere,
 bonum & honestum est, ideoque materiam voti
 non inficiunt. Et hinc tandem concludes, validum
 fuisse votum Patricii nostri Grammatici, quia, &
 de materia sancta, scilicet confessione Sabbathina:
 & ad finem minimè malum, scilicet ob B. V. M.
 ope impetrandum à Deo ascensum ad altiorem clas-
 sem. Vide plura pulchra, & curiosa apud Gobat
 eodem casu toto.

§. III.

*Et melius suò per se oppositò, vel jam ha-
 bitò a Vovente.*

Materiam voti invalidi debere esse *de meliori* &
bono, ipsa definitio voti loquitur, & omnes
 requirunt cum S. Thoma *cit. a. 2.* Et Ratio est: quia
 votum est promissio facta Deo: Deo autem (cujus
 voluntas est sanctificatio nostra *1. ad Thessal. 4.*)
 gratus est, & magis placet opus, quod majus, &
 melius est, quàm oppositum minus bonum: conse-
 quenter Deo acceptum non erit, si homo voveat,
 & se obliget ad faciendum minus bonum, omisso
 majori: quia hoc ipso se obligare ad omittendum
 oppositum, quod majus, & melius est, & DEO
 magis placet: ergò tale votum, vel promissio mi-
 noris boni, velut Deo non acceptum, invalidum
 erit. Itaq; per melius bonum, materiam voti validi,
 non intelligitur opus melius quocunque alio bono
 opere

opere diverso; sic enim nullum votum valet factum de opere omnium perfectissimo, quod melius aliud melius esset: sed intelligi debet melius seu perfectius *suo per se opposito*, utpote contrario: sic votum dandi eleemosynam valet, non dandi, non valet: quia melius est dare, quam non dare. Item votum non nubendi valet, non valet (de quo mox) quia melius est non nubere, quam nubere, &c. *Vel jam habito à vovente.* Sæcularis, etiam Clericus, licite vovet quamlibet Religionem, etiam minùs strictam, seu laxam, quælibet Religio melius bonum est, quam non habitum à vovente. Sic existens in Religione valide vovet strictiorem: quia hoc est melius, quam habitum à vovente: e contra existens in Religione strictiore non valide vovet minùs strictam: quia licet hoc sit majus bonum suo opposito, est tamen minùs bonum illo, quod jam habet vovens. Eadem ratione, cum dicitur materiam voti validi debere esse non impeditivam majoris boni: non debet intelligi de majori bono quocunque: sed non impeditivam majoris boni, quod defacto habet vovens quando vovet, ut patet in exemplo modo dato.

53 Justa est ergo Regula assignata communiter Doctoribus ex *Sanch. l. 4. c. 8. n. 40.* Votum validum esse, si habeat materiam bonam, & Deo dignius, Deoque gratius, dummodò non excludatur *aptitudine*, ut in illud commutari possit. Sic si dicitur votum v. g. perpetuò peregrinandi, servandum est infirmis, &c. etsi enim hæc actu excludantur

tiplex majus bonum, v.g. statum Religionis; non tamen excludunt aptitudine, quin statim in illud majus bonum arbitrio voventis commutari possit. His notatis, adferamus aliquot exempla.

I. Invalida sunt vota omissionis cujuscunque operis boni, quod est in consilio: ut non ingredi Religionem, non jejunandi, non dandi eleemosynam certis pauperibus, non fidejubendi, non mutuandi indigenti, &c. quia in his gratius est Deo opus, quàm ejus ommissio: adeoque votum simpliciter est de minori bono, minusque accepto Deo; neque de hoc dubium esse potest. Sed vide, & huc refer in simili dicta supra c. 1. Sect. 2. de juramentis promissoriis.

II. Invalida sunt vota ludendi honestè, comedendi moderatè; contra verò valida sunt vota non ludendi, abstinendi, seu jejunandi, &c. quia licet ludere honestè, comedere temperatè, sint actus boni, & honesti; eorum tamen, ac similium delectationum carentia, vel abstinencia melior, & Deo gratior est, majorisque virtutis & meriti existit. Ita communis cum Suar. l. 2. de voto. c. 8. n. 7. Sanch. l. 1. de matr. disp. 4. n. 5. Laym. cit. n. 11. in fine. Excipe: nisi ejusmodi vota emittantur conditionatè: v.g. voveo, si lusero, honestè, & sine fraude, vel contentione me lusurum: quoties comedero, temperatè me comesturum. Tunc enim materia voti non est ipsum ludere, vel comedere, sed ipsa honestas in ludendo, vel comedendo, quod sine dubio melius est suo opposito, ut notant Suarez. & Laym. cit. Itaque voto de ludendo honestè v.

g. duo opponi possunt : 1. *Non ludere omnino* respectu hujus, utpote melioris, votum ludendi honestè, nullum est. 2. *ludere inhonestè cum fraude & rixis, &c.* & respectu hujus, utpote deterioris, votum ludendi honestè validum est, & virtutis obligativum est, scilicet non committendi inhonestè in lusu, comestione. &c.

56 III. Votum nunquam vovendi utriusque invalidum est, cum absolute sit melius vovere, quam nunquam vovere : at certè validum erit votum non vovendi indiscretè, temerariè, sine consilio Confessarii, quia vovere cum tali cautela honestum est ad salutem Prudentiæ spectans, ac melius, quam non vovendum. E.g. Aliquis expertus se esse validè vovendum, multisque votis se intricasse, quorum penitentiam eum poeniteat, vovit, se postea nullum omnino votum editurum, nisi cum consilio, vel approbatione prudentis Confessarii, omninò validum esse votum : quia est de objecto bono, & melius est non vovere, quam vovere, & melius est non vovere, quam vovere, nisi cum consilio Confessarii, quam non vovere se seu malè vovere, Ita *Sylvester, Azorius, Sanchez, & Laym. cit.* At quid, si talis illud votum postea transgrediatur, v.g. inconsulto Confessario vovens abstinentiam à vino, vel ingressum Religiosum? R. Si memor voti prioris, utique peccat contra Religionis virtutem, pro ratione materiae mortaliter, quia transgreditur votum sciens se peccat gravi, quod antea validè, & licitè conceperat, nihilominus illud votum posterius, contra prædictum votum, illicitè editum, de abstinentia à vino

validum
Sancti
requir
quod l
sito,
tamen
di inco
tatem
se vali
rum c
vi eni
cumst
expres
tualite
fo, qu
ominò
votum
tracta
rectè c
8. n. 2
spensa
sit con
dispen
(ut cor
certissi
ab hab
jure ve
volunt
tandur
semel
IV.

validum est, & obligat, ut rectè docent cum aliis
Sanch & Laym. cit. Quia ad valorem voti non
 requiritur, ut licitè, & sine peccato fiat, sed sufficit,
 quòd haheat objectum bonum, & melius suo oppo-
 sito, quod contingit in nostro casu. Excipiendum
 tamen, nisi talis in priori voto non amplius voven-
 di inconsultò confessariò haberet expressam volun-
 tatem, se nolle in posterum ullum suum votum ef-
 se validum, nisi cum tali circumstantia, ut nimi-
 rum cum consilio, & approbatione Confessarii fiat:
 vi enim talis voluntatis vota sequentia sine tali cir-
 cumstantia facta erunt invalida, donec ea voluntas
 expressè, vel tacitè seu virtualiter revocetur. Vir-
 tualiter autem seu tacitè revocari censebitur, eò ip-
 so, quo quis memor illius voluntatis prioris, nihil-
 ominùs postea voveat aliquid: tunc enim valebit
 votum posterius: hoc enim ipso prior voluntas re-
 tractatur, quando contrarium deliberatè agitur, ut
 rectè docet *Laym. cit. in fine.* Insuper *Sanch. l. 4. c.*
8. n. 21. negat valere votum nunquam petendi di-
 spensationem illius voti, cum sine dubio casus pos-
 sit contingere, in quo homini melius esset petere
 dispensationem, quàm non petere. Et esto valeat
 (ut contendit *Castro-Palaus* apud eundem *Gobat.*)
 certissimò tamen tale votum manebit dispensabile
 ab habente potestatem ordinariam, vel delegatam,
 jure vel privilegio, cui utique vovens, privatâ suâ
 voluntate præjudicare non potuit: quod valde no-
 tandum contra scrupulosos criticos, etiam mihi non
 semel occurrentes.

IV. Invalidum est votum procurandi, vel susci- 57

O 3

piente;

piendi; at verò validum est votum non procul
 vel suscipiendi Episcopatum, vel aliam Præ-
 ram, aut Dignitatem, nisi quatenus obedientia
 superioris, publica necessitas, ac lex charitatis
 exigeret: tunc enim prius validum, quia de meo
 bono; posterius vero votum invalidum esset,
 bonis moribus repugnans. Ita contra *Sylve-*
Navar. Azorium, alios, rectius docent, & dis-
 guunt cum D. Thoma 2. 2. q. 185. a. 2. ad 3.
 que relatis *Sanch. l. 4. c. 8. n. 37. Suar. l. 2. c.*
n. 10. & patet ex praxi virorum bonorum,
 mè etiam Societatis JESU. *Ratio est:* quia
 juxta Apostolum 1. *Timoth. 3. v. 7. Si quis*
episcopatum desiderat, bonum opus desiderat;
 tamen est homini, & tutius ad humilitatis
 diam, & ambitionem excludendam, non app-
 ejusmodi dignitates. Dicitur quidem Episcopus
 status perfectionis, & perfectior Statu Religio-
 sed intelligendum est non formaliter, quasi Ep-
 hatus hominem *formaliter* constituat in statu
 fectionis, aut ad perfectionem consequendam
 tum per se promoveat; sed *suppositivè*, quòd
 eminentiam requirat, & præsupponat perfec-
 nem in suscipiente: ut post alios rectè respon-
 Laym. *cit. c. 2. in fine.* Atque hinc infert *Suar.*
 etiam votum non suscipiendi beneficium, vel
 cunque regimen animarum, ratum esse; quia
 in his dictum periculum adest. At verò votum
 suscipiendi sacros Ordines irritum esset; quia
 dinum susceptio, maximè ob annexum votum
 stitatis, majus bonum est, & non affert illud
 culum.
 votum
 rentia
 ad Or
 restar
 & Cal
 O R
 t
 bono,
 castita
 lute, &
 rinth.
 Trid.
 secular
 magis
 docet
 per se:
 Pri
 ex aliq
 votum
 gravi
 prolis
 test; tu
 validè
 Reipub
 ex eo
 um, v
 Cathol
 &c. hi
 noniur
 cul

culum. Sic *Suarez*. Certè tamen putârunt, & hoc votum validum esse, si finis sit humilitas, & reverentia Sacrorum, qualem, respexit S. Franciscus ad Ordinem Sacerdotii nolens ascendere. Sed restant specialia explicanda de voto Matrimonii, & Castitatis.

Votum Matrimonii.

Ordinariè per se invalidum est votum de Matrimonio suscipiendo: quia non est de meliori bono, cum status ipse oppositus continentiae, & castitatis in cœlibatu, sacro Ordine, Religione, absolute, & simpliciter melior sit. Teste Apostolo 1. *Corinth.* 7. ac velut certum de fide definitur in *Conc. Trid.* ff. 24. *Can.* 10. quia scilicet animum à curis secularibus, & carnis voluptatibus liberum, ac magis expeditum reddit ad vacandum Deo, ut clarè docet Apostolus *l. cit.* Dixi tamen: *ordinariè & per se*: excipiendi enim sunt casus.

Primus. Quoties alicui obligatio Matrimonii ex aliquo præcepto incumbit, validum quòque erit votum de illo contrahendo. E. g. cum quis absque gravi damno, injuria, infamatione sponsæ, vel proles ex ea susceptæ, à sponsalibus resilire non potest; tunc sicut ex justitia obligatur eam ducere, ita validè id ipsum vovebit. Item, si Matrimonium Reipubl. valdè utile futurum existimetur: utpote, si ex eo Pax inter Christianos Principes, hæreticorum, vel infidelium conversio, Ecclesiæ, ac Fidei Catholicæ conservatio eventura sit, vel speretur &c. his & similibus casibus validè vovetur Matrimonium, vovensque obligatur: quamvis ibi materia

ria voti non tam sit Matrimonium ipsum; quam
num commune, vel jus alterius. Communis

Suar. Laym. cit.

60 *Secundus.* Qui vovit se ducturum puellam
perem incauty folius pietatis, & misericordiae,
gatur voto; non quidem absolute, ut eam omni-
ducat, cum ipsi voventi absolute melius sit non
ere, quam ducere, sed conditionate, *si nimirum
quam ducere velit, ut hanc ducat*; seu ne aliam
ducat, quam istam. Hæc enim ratione melius, me-
que meritorum est voventi ducere istam pau-
perem, quam aliam opulentiozem: eaque ratio-
istam ducendam etiam ab Episcopo compelli potest
si votum notorium sit. Ita (contra meum *Suar.
l. 1. de Matr. disp. 4. n. 12.*) *Suar. l. 4. c. 9. n. 12.*
Laym. cit. c. 2. n. 12. in fine. Alii communiter
Ubi tamen iterum materia voti non est tam Ma-
monium, quam opus misericordiae, ac pietatis
pauperem puellam, ut notant iidem DD. Inter
tali voventi in omni foro externo & interno
rum manet eligere Religionem, Sacros Ordines
Statum cœlibatus tanquam perfectiorem.

61 *Tertius* esse solet. Qui expertus credit se
posse continere, & ideo vovit Matrimonium
men probabilius talis non obligatur voto absol-
dummodo paratus sit adhibere alia remedia. Ita
Sotum, & alios *Laym. l. c.* Ratio: quia votum de
esse de meliori bono: sed status Matrimonii tali
mini absolute melior non est (alioquin sequeretur
quod si talis homo tunc votum continentiae em-
ret, illud esse invalidum, utpote non de meliori bono

quod est contra *communissimam*, ut mox patebit) sed solum melior est illi status matrimonii conditionate, si nimirum nolit adhibere alia remedia continendi: non ergo obligat tale votum absolute, sed

Quartus: Obligat solum conditionate: videlicet si in tali statu peccandi perseveret, si non media efficacia adhibeat, & tamen cum Dei gratia adhibere possit, adeo ut talis homo aliud vovere censendus non sit, quam hoc saltem remedium incontinentiæ adhibere, scilicet matrimonium, si aliud melius adhibere nolit: quanquam etiam hoc melius cum Dei gratia adhibere possit, & si firmo proposito adhibere statuat, voto liberatur. Sic intelligendum illud Apostoli I. cit. *Melius est nubere, quam uri*. Non dixit absolute: melius est nubere, quam continere: sed ex hypothese præmissa: *Si se non continent, nubant: melius est enim nubere, quam uri*. Sic explicant SS. PP. D. Hieron. in Apolog. contra Jovinian. ad Pammach. *Melius est maritum ducere, quam fornicari*. Et auctor comment. apud S. Ambrosi. in eundem locum: *Viri est desideriiis agi, vel vinci. Cum enim voluntas desideriiis carnis consentit, uritur: Nam desideria pati, & non vinci, illustris viri est, & perfecti*. Ita communis DD. apud Laym. cit.

Votum Continentiæ, & Castitatis.

SANCTISSIMUM, & sine dubio validum est votum castitatis, & continentiae perpetuae tam simplex, quam solemne. At quid si vovens vel jam astrictus voto Castitatis patiatur gravissimas difficultates, tentationes assiduas, lapsus frequentes, adeo ut omnino

ninò videatur ipsi votum Castitatis esse de minori bono, sed Matrimonium potius esse de meliori bono? quales, prò dolor! frequenter sunt in Sacerdotio in Claustro, in Clero, perpetuentes tam atrocem tribulationem carnis, ut quamvis alioquin alieni omnino alio peccato mortali, relabantur tamen peccato, & post seriam, & frequentiam integram emendationem proposita succumbant foedissimo hosti. Quod pronuntiabit eorum votum, vel fuisse ab initio invalidum jam subsistente eâ difficultate? vel desisse esse validum ejusmodi difficultate superveniente?

Communissima sententia, & persuasio Theologorum est, votum illud esse, & manere validum, cum omnia habeat requisita ad votum validum, & tota difficultas posita pendeat à libero consensu voluntatis in peccatum, quem quilibet cum ordinato auxilio gratiæ divinæ cohibere potest, & debet potest enim inter brutalissimos motus mens in constanti statione manere; idque habet communis sententia Ecclesiæ, & totius Christianitatis, ut in ejusmodi votis tanquam validis, etiam ab ægerrimè continentibus petatur, & concedatur dispensatio, & quidem semper mixta arduæ satis, & rigidæ commutationis in alia onera. Et certè quoad vota solemnia Religionis, & sacri Ordinis, nullus hæcenus Theologorum, quantum scio, oppositum docuit, nec fortè docebit. Quoad vota autem simplicia sæcularium referam tibi unum, vel alterum Theologum modernum, suis propositis verbis.

Pate

P

cun

lem

facit

ut ill

Q

Vide

requ

reter

deo.

lior

esse v

tinus

II. r

28. E

& ne

mnib

pè m

quã

ber.

P. A

U

nem

bus c

in gra

Pati

*Pater Adamus Burghaber Centuriâ. I. Selecto-
rum casuum, casu 66.*

PArthenius Adolescens vehementer libidinosus⁶⁴
vexatur tentationibus, & frequenter iis suc-
cumbit; & quamvis inde advertat statum conjuga-
lem multò utiliorem sibi futurum, quàm cælibem,
facit tamen votum Castitatis, idque graviter violat,
ut illud jam vellet, non esse factum.

Quæritur, utrùm hoc votum reverà sit validum?
Videtur illud votum validum esse, cum omnibus
requisitis constet, ut plerique sentire videntur, quos
refert, & sequitur *Sanchez. l. 4. c. 8. n. 9.* Respon-
deo. Etsi allata sententia communior, & probabi-
lior sit, nihilominus probabile esse, illud votum non
esse validum. Ita Trullenchius, Ledesma, Mar-
tinus à *S. Josepho*, Leander apud Dianam p. 10. tr.
11. *resolut. 47.* Homobonus *Volumine 1. p. 2. resp.*
28. Bonacina *tom. 2. disp. 4. q. 2. puncto 1. n. 26.*
& nonnulli alii. Ratio est: quia hoc votum, o-
mnibus consideratis, non est de meliori bono; quip-
pè melius, & salubrius est voventi matrimonium,
quàm abstinencia à matrimonio. Ita *P. Burgha-
ber.* Jam audi, quid in simili doceat

*P. Antonius Quintanaduennas singularium tract.
9. singulari 12. his formalibus.*

Utrum conjugatus impeditus ad petitionem⁶⁵
debiti ob votum, aut incestum, aut cognatio-
nem spiritualem, possit petere, quoties vehementi-
bus carnis stimulis agitatur, ne periculo exponatur
in gravia luxuriæ peccata labendi? Communis satis
sen-

sententia negativam partem tuetur. Sic Covarr
vias, alii cum Sanch. l. 9. de Matr. disp. 7.
 Sed affirmativam sequor, si ita vehementibus
 nis stimulis conjugatus agitur, ut proximo pe-
 culo se exponat incidendi in peccatum fornicationis,
 vel aliud turpius, nisi debitum petat. Probat
 in illo, qui post Matrimonium, vel ante illud
 vit castitatem. Quia sicut votum, ex com-
 DD. cum *S. Thom.* debet esse de re meliori,
 etiam observatio voti: sed votum, & ejus obser-
 vatio in prædictis circumstantiis non sunt de re ma-
 jori: ergo non obligant. Major est certa, &
 probatur ex iis, quæ Thomas Sanch. lib. 4. in
cal. c. 1. n. 1. & Azorius lib. 21. institut. mor.
 14. q. 10. docent. Minor est certa: quia cum ex
 servatione voti periculo proximo quis exponit
 incidendi in aliqua peccata luxuriæ intrinsecæ
 læ, & tunc non observatio voti, (scilicet peccati
 debitum à propria uxore) non est intrinsecæ
 lum, manifestum est, nec votum, nec observatio
 nem voti esse de re meliori &c. Hæc, & alia
 plura in hanc rem doctissimus P. Quintana
nas: eadem prorsus ratione sine dubio idem
 nuntiaturus in nostro casu quaesito.

*Judicium P. Georgii Gobat Alphabeto Quæ-
 plici 1. casu 8. n. 280.*

66 Perdifficile mihi nunc videtur negare omnino
 practicam probabilitatem sententiæ P. Quintana
duenne munitæ tot rationibus non spernatis.
 Idcirco si offerretur tali personæ Matrimonium
 quod repudiare nequiret sine prudenti timore

reperiendi brevi aliud aptum, non negarem absolutionem destinanti illud arripere absq; dispensatione, sed cum animo hanc petendi (saltem ad cautelam) proximo quoque tempore: eum etiam Goto-
nius l. I. *controversia* 12. c. I. expressè scribat, esse in tali casu ad eundem Episcopum, & *quidem solùm ad securitatem conscientie*. Ita expertissimus Casista Gobat, cui ego meritò assentior: & tu utilissimè leges *loc. cit.*

§. VI.

In materia mixta, votum valet quoad partem disparatam.

Quando votum emissum est de materia mixta, partim aptâ, partim ineptâ, hoc est, partim impossibili, vel non bonâ, ut sciatur, quando votum corrumpat, quando verò validum maneat, & obliget quoad partem aptam. Pono breves resolutiones, & velut regulas.

REGULA I.

Quando partes voti promissæ sunt divisim, seu disparatim, sine dependentiâ ad invicem, ita ut singulæ partes sint per se materia voti virtute quasi multiplicis, tunc, si una pars sit, vel fiat inepta, impossibilis, vel minus bona, votum tamen validum manet, & obligat ad alteram partem possibilem, & bonam remanentem. Quia tunc locum habet regula juris 37. in 6. *Utile per inutile non vitiatur, si utile ab inutili separari possit*. Exempla sunt:
I. Qui vovit dare Ecclesiæ, vel pauperibus certam summam, v. g. decem aureos, & factus impotens non potest dare totum, tenetur dare partem possibilem:

bilem: quia res naturâ suâ dividua censetur vov
 divisim; nisi alia expressa intentio constet. Om
 2. Qui vovit singulis horis divisim orare unum
 ter & Ave, multis horis impossibile erit imp
 votum, ob necessarium somnum, inculpabiles
 stractiones, obliviones: nihilominus tenetur
 plere votum iis horis, quibus potest. 3. Qui v
 jejunare totam septimanam, vel singulis feriis
 tis, vel Sabbatis, per annum, per totam vitam, &
 certis diebus occurrat jejunandi impossibilitas, te
 tur tamen jejunare his diebus, quibus potest; &
 singulorum dierum jejunium sensu divisio vov
 Similiratione resolvit Sanch. *cit. c. 4. n. 8.* Si Al
 lescens vovit jejunium omnibus diebus vitæ suæ
 quod sæpissimè erit impossibile, obligatur mi
 ominus jejunare diebus, quibus potest sine dan
 mento corporis, & Officii sui: quamvis talibus oc
 sultius esset petere dispensationem ab Episcopo,
 Regulari privilegiato, aut tempore Jubilæi. 4. Idem
 que judicandum in omnibus votis pœnalibus, vel
 flictivis jejuniorum, peregrinationum, corporis
 stigationum &c. immoderatè factis: quæ non ob
 gant secundum excessum homini moraliter impo
 sibile, quatenus scilicet damnum notabile corporis
 vel impedimentum officio suo afferunt; obligat
 tamen quoad reliquum, seu partem moderatè
 possibilem, quatenus commodè præstare potest. 5.
 cepto casu, quo manifesta fuerit intentio vovendi
 promittere ista copulatè per modum unius, ita ut
 totum tale opus præstetur, si fieri possit, si secus
 tum omittatur. Ita ex S. Thom. Sylvest, Soto, &
 Sanch. *c. 6. n. 4.* Laym. *c. 2. n. 3.*

REGULA II.

Quando verò partes voti promissæ sunt copula-⁶⁸
 tim per modum unius totius, ita ut obligatio
 partis dependeat ab obligatione alterius, ac totius
 promissi, tunc si una pars sit, vel fiat inepta, impos-
 sibilis, minùs bona, ruit & obligatio alterius partis,
 ac totius voti. Non enim tunc fuit voventis in-
 tentio servare unam partem sine altera. Exempla
 iterum sunt. 1. Qui vovit jejunium in Vigilia festi
 B. V. MARIE, si eo die ob causam jejunare non
 possit, sed bis refici necesse sit, non tenetur absti-
 nere à carnibus. Similiter ècontra: si eo die à car-
 nibus abstinere non possit, neque ab altera refectio-
 ne abstinere cogitur. 2. Quia neutrum seorsim, &
 per se vovit, sed utrumque simul collectivè per mo-
 dum unius, quatenus utrumq; in forma perfecti je-
 junii Ecclesiastici includitur: ideòque deficiente uno
 per impotentiam, deficit etiam obligatio alterius. Ita
 D'D, *citt.* nisi semper constet de alia intentione vo-
 ventis. 3. Item, qui vovit Confessionem, Com-
 munionem, Peregrinationem &c. causâ Jubilæi,
 vel indulgentiæ consequendæ, casu quo Jubilæi gra-
 tiam, vel Indulgentiam (quam principaliter vovif-
 se supponitur) consequi non possit, non tenetur
 confiteri, vel communicare. Quia *ruente principa-
 li, ruit & accessorium.* Et *cessante fine, cessat &
 obligatio mediorum*: talis autem vovit Confessio-
 nem, & Communionem solùm, ut quid accesso-
 rium, vel medium ad consequendas Indulgentias.
 4. Item, qui vovit certo die jejunare, Sacrum lege-
 re, vel audire: si intentio fuit in sensu composito
 cum

cum dependentia à tali die ob specialem rationem
 v. g. in die, vel Vigilia S. Sebastiani pro pelle
 Apolloniæ ob dolorem dentium: in die Animarum
 pro defunctis &c. si eo die legitimè impeditus
 possit, non tenetur facere aliâ die. Aliud esset, si
 vovisset in sensu divisò, & per modum duorum
 ut si votò emissò simpliciter jejunandi, totum
 audiendi, vel legendi, deinde quasi novâ voluntate
 ad certum diem, vel dies determinaret: tunc enim
 tali die impeditus tenetur aliâ die exequi. 5. Item
 qui vovit ædificare Ecclesiam, vel Altare, &c.
 postea superveniente paupertate non possit præstare
 totum promissum, liberatur toto voto, nec aliquam
 partem præstare possibilem tenetur. Est communis
 opinio Suar. c. 2. n. 7. Sanch. cit. l. 4. c. 10. n. 7. Laym.
 cit. n. 3. §. *Exempla posterioris.* Secus esset de
 qui vovit mille aureos daturum Ecclesiæ, vel
 pias causas, tunc enim (nisi manifestè constet im-
 peditioem voventis fuisse non aliter dare, nisi totam
 summam) si postea totum dare nequeat, tenetur
 dare aliquam partem possibilem, notabilem
 v. g. centum aureos. Ratio disparitatis est; quia
 ædificatio Ecclesiæ, vel Altaris est materia indivisibilis
 quæ proinde per modum unius copulativè promissa
 præsumitur; at verò mille aurei sunt materia
 naturâ dividua, quæ proinde divisim, & per
 modum plurium promissa præsumitur: nisi semper
 contraria voventis intentione constet.

REGULA III.

69 **M**aximè huc facit, & observanda est regula
 juris: *Accessorium sequitur suum principium.*

non è contra. Et, *Ruente principali, ruit & accessorium*, non è contra. Quare si pars principalis voti sit, & maneat apta materia, licet pars accessoria sit, vel fiat inepta, impossibilis, inhonesta, obligatio principalis manebit. Contrà, si pars principalis voti sit, vel fiat inepta, licet accessorium aptum sit, & maneat, obligatio tota corrui. E. g. Qui vovit peregrinationem nudis pedibus, in cilicio, in pane, & aqua &c. si iusta de causa peregrinari nequeat, non tenetur eo tempore nudis pedibus incedere, cilicium gestare, in pane, & aqua jejunare &c. hæc enim promissa sunt solum, ut accessoria ad peregrinationem tanquam principale: ruente autem principali, ruit & accessorium. Contrà. 2. Qui vovit peregrinationem obeundam nudo corpore, solutis crinibus, superstitioso numero candelarum &c. tenetur solum ad peregrinationem, omissis illis vanis, & vitiosis circumstantiis; quippe, quæ accessorie tantum promissæ sunt, & principale utile vitiari non debet. Nisi tamen constaret expressam intentionem voventis fuisse, non aliter vovere peregrinationem, nisi cum tali aliqua circumstantia; adeoque copulativè, & per modum unius: tunc enim totum votum corruiet, & nullum erit. 3. Similiter, qui ut supra, vovit se peregrinaturum nudis pedibus, cilicio indutum, toto itinere nihil comesturum, vel aquâ, & pane contentum fore: & tali modo vorum exequi non potest, vel quia indecens, vel quia nimis difficile; tenetur tamen perficere peregrinationem secundum substantiam modò sibi commodò: quia præsumitur eam vovisse principaliter.

liter & independenter à tali modo velut accessorium quare impedimentum accessorii non debet reddere in principale; *ne minus dignum, majus, accessorium principale ad se trahere videatur*: habetur *c. un. de consecrat. Ecclesie in 6.* & de communis cum Navar. *cit. c. 13. n. 43. §. ex infertur.* Excipe rursus 1. Nisi expressa voluntas intentio fuerit non aliter se obligare ad peregrinationem, nisi tali modo. 2. Nisi modus adjectus fuerit ad minuendam difficultatem rei promittenda, ita ut deficiente modo accessorio, res principalis datur notabiliter difficilior; tunc enim cadit obligatio ejus implendi: ut si vovisti peregrinationem Romam, vel Lauretum equo, vel curru vehendus, & postea quacunque de causa equo, vel curru vehi nequeas, non teneris ire pedibus. Ex communi Suar. *l. 2. de voto c. 2. n. 11.* Sanchez *l. 4. c. n. 11.* Laym. *cit. c. 2. n. 3.*

REGULA IV.

7° Denique in his, & similibus omnibus principaliter attendenda est intentio voventis, quæ causa voti, sicut intentio legislatoris est anima legis. Quod si de intentione voventis non satis constat, attendenda est ipsa materia, utrum non ex natura sua, vel ex communi æstimatione hominum apta promitti, & impleri copulatim, vel divisim. Ex natura sua copulatim promittitur ædificatio ecclesiæ; ex æstimatione hominum, abstinentia in cibis, & secunda refectio in jejuniis. Ex natura sua divisim promittitur summa pecuniæ; ex æstimatione hominum Psalterium B. M. Virginis. Sic proportionaliter vovens judicari debet obligatus.

vel non obligari ad implendam partem possibilem, si totum implere nequeat. At, quid si de hoc ipso dubium sit, ut neque ex intentione voventis, neque ex natura materiae, neque ex aestimatione hominum colligi possit, sitne tota materia voti copulativa, vel divisim promissa? *Azorius*, alique cum *Sanch. cit. l. 4. c. 14. n. 38.* censent judicandum esse in favorem voti: cum enim certum sit votum emissum esse, possessio videtur stare pro voto. Sed magis placet sententia *Cajetani*, eumque secuti *Laymanni cit. n. 3. in fine* judicandum esse in favorem voventis, nimirum votum non obligare ad alteram partem, sed cessare totum. Etsi enim certum sit, votum esse emissum de utraque parte, & omnino votum sit in possessione, si utraque pars sit possibilis; attamen dubium est, an sit emissum pro utraque parte copulativa, vel divisim; adeoque si una pars fiat impossibilis, nulla erit possessio voti pro altera parte, sed melior conditio voventis possidentis suam libertatem. Ut si vovisti Monasterio, vel Hospitali dare unum bovem, si non possis dare totum bovem aliquem, stante illo dubio, non teneris aliquam partem carnis dare, sed voto te liberum reputa. Accipe rursus aliquot casus. 1. Si rusticus vovit se ad *Aedem B. Mariae Virginis peregrinaturum*, & vaccam daturum, si vacca postea pereat, & ea pars voti impossibilis fiat; tenetur tamen obire peregrinationem, utpote principaliter promissam: nisi constaret eam solum per accidens, & accessorie promissam, utpote vaccae offerendae causae: qua causa cessante, cessat obligatio peregrinationis. 2. Qui vovit jejunare in pa-

ne, & aqua; & bibendo vinum prævaricatus
 partem impossibilem reddit, tenetur adhuc ser-
 vejuniū Ecclesiasticum, quod communi asser-
 tione hominum censetur vovisse principaliter,
 dum autem illum *in pane & aqua* accessorie tantum
 nisi constet alia intentio voventis. 3. Si puella
 perpetuam virginitatem cum intentione pro-
 tendi omnia, quæ Virginitas in se complectitur
 scilicet ipsam perfectam castitatem & continentiam
 ab omni actu venereo: si postea fornicata fuerit
 pars voti de servando integro claustrum virginum
 impossibilis facta, tenetur tamen de cætero
 castitatem, nisi expressa intentio voventis fuerit
 vovisse solum ipsam Virginitatem, seu integrum
 claustrum virginale. Nam hoc semel violato, votum
 plius servari nequit, ideoque corrumpitur. Ex com-
 muni *Navar. Laym. Sanch. cit.* 4. Si conjux igno-
 rante invito altero conjuge Religionem ingressus, & con-
 fessus est, professio quidem invalida est, & con-
 jugi petenti restitui debet, eamque mortuam ad Monasterium
 redire compelli non debet; nihilominus & vivens
 conjuge à debito petendo, & eo mortuo, à se-
 cundo nuptiis abstinere debet. Id tamen certè non est
 ratio rei, ut ex dictis satis liquet, sed ex speciali con-
 suetudine juris. *cap. quidam. Et c. placet. de con-*
jugat. Ubi ratio additur. *Licet votum nuptiarum*
que non tenuerit, eatenus tamen fuit obligatus
quatenus se poterat obligare: eo autem voto
 se obligare saltem ad non petendum debitum
 mortuam conjuge, alteri non nubendum. Vide
l. cit.

Dubia quaedam specialia circa vota incompossibilia.

Primum dubium. Si quis emisit duo vota in-71
compossibilia concurrentia eo tempore, quæ
utraque pro tali tempore servari non possunt, quod-
nam erit servandum? Resp. omninò universaliter
validum manebit, & observandum erit, quod prius
tempore emissum est: alterum subsequens, tanquã
de re impossibili factum, invalidum censendum. Et
hoc certissimum apud omnes, quando ambo vota
manifeste sunt æquè digna, ac grata Deo. Imò
etiam quando dubium est, utrùm prius, vel poste-
rius votum sit dignius, Deoque gratius, adhuc prius
observandum esse consentiunt DD. Quando enim
constat votum validè emissum esse, dubitatur autè,
utrùm extinctum sit, standum est pro voto: atqui
in proposito constat votum prius validè esse emissũ,
idque non potest extingui per votum posterius, nisi
ad summum, quando hoc manifestè est melius, &
gratius Deo: ergo si dubitatur, an sit melius, ser-
vandum erit votum prius. Difficultas ergo solum
est, quando unum votum manifestè est melius, &
Deo gratius altero. Et quidem servandum semper
dignius, etiamsi posterius emissum, neglectò minùs
dignò prius emissò, docent communius DD. cum
S. Thoma, aliisque cit. Sanch. l. 4. c. 5. n. 24. Laym.
c. 2. n. 4. V. g. Vovisti peregrinari, vel jejunare
triduo Hebdomadæ sanctæ, sed postea voves eodem
triduo vacare Concionibus, aut Confessionibus
excipiendis, quæ peregrinationem, vel jejunium nõ
compatiuntur: hoc posterius votum servandũ erit.

Ratio est; quia tunc prius votum non valet, cum impeditivum majoris boni. *Deinde*, quando concurrunt duo præcepta, quorum utrumque servari non potest, dignius servandum est, neglecto minus digno: ergò idem dicendum in proposito. *Deinde* que, universaliter potest quis suum votum, vel promissionem factam Deo in aliud manifestè melius commutare: ergò si postea deus dederit melius, si voluisti quid melius & Deo gratius, quàm antea servare, ad illud teneberis, si utrumque servare possis. *Nihilominus* maneat nostra resolutio generalis: adhuc prius votum valere, & servari debet esse. *Ratio* in oppositum est: quia votum semel factum, semper valet, nisi destruat: at hic prius non destruitur per posterius quantumvis melius ipso factum: votum enim non debet esse de minori bono, sed tantum de meliori bono, quàm sit ejus per se oppositum, vel quod deus dedit habet vovens: votum autem prius tale est: melius est enim peregrinari, jejunare, quàm non peregrinari, sed otiosi; non jejunare, sed comedere: &c. Et sic ruit prima ratio opposita. *Secunda* ratio non valet. *Falsum* enim est hic concurrere duo bona, si negatur enim valere secundum votum, ut potest fieri, si factum, de re impossibili facta per prius votum. *Tertio* ratio vera est, sed nihil ad rem. Nos enim non loquimur de commutatione voti, sed de valore voti, qui omnino stat pro priori voto. Quia tunc vovens posterius majus bonum, si recorderetur prius voti minus digni, censetur sic commutare votum, ideo in praxi sæpè vera est prior sententia.

Secundum dubium : At quid si quis eodem tem-
 pore simul & semel vovisset duo vota impossi-
 bilia pro eodem tempore : v. g. proximo die Domi-
 nico peregrinari, & assistere amico infirmo ? R.
 Siquidem vovit copulatim utrumque implendum,
 patenter (ne dicam stultè) impossibilia vovit : sic-
 que totum votum corrit, ut neutrum implere te-
 neatur. Sin verò vovit divisim per modum duorum
 disjunctim implendorum, scilicet hoc, aut aliud,
 tenebitur voto quoad unum, quod & possibile, &
 de meliori bono est, ut in exemplo dato assistere
 infirmo tali ope indigenti. Semper enim majus
 bonum à Deo acceptari præsumitur. Quòd si verò
 utrumque votum æqualem, vel quasi æqualem bo-
 nitatem continere videatur, alterutrū præ altero eli-
 gere licebit. Quia tunc nulla est urgens ratio, pro
 uno potius, quàm pro altero, neque ratione dignita-
 tis, neque ratione temporis, ut in priori casu. Ita
 cum pluribus *Sanch.* modò citatus n. 28. Cape
 hunc casum : Titius vovit jejunare singulis feriis
 sextis in solo pane. Item vovit jejunare in Vigilia
 alicujus S. Patroni solis fructibus, sine pane. Jam
 Vigilia ista incidit in feriam sextam, quid faciet bo-
 nus Titius ? Resolvit pluribus Tamburinus in *De-
 calog.* l. 3. c. 15. à num. 18. Siquidem Titius il-
 lam coincidentiam prævidit, quando vovit, nisi
 stultè vovisse censerit velit, servet utrumque, & illo
 die nihil comedat, si tamen possit : nam semper im-
 potentia excusat. Si verò non prævidit, vel cogita-
 vit illam coincidentiam aliquando futuram, eligat
 quod sibi melius, Deoque gratius videbitur, aut u-

trumlibet, Sic ille. Sed pace tanti Viri, ego cum
 hat hîc *Alph. cit. cas. 2. n. 99.* maneo in re-
 tionibus datis. Si enim vota diverso tempore
 fa sunt, prius servandum erit: si eodem tem-
 sunt emissa, eligatur, quod magis placet.

73 *Tertium dubium.* Quid si quis vovit disjunctivè
 duas materias partim aptas, seu bonas, partim
 eptas, seu malas: v. g. Vovet aut furari, ut dives
 aut Religionem ingredi, aut hujus amplexu
 aut jejunare toto die. Distinguendum est. Si
 disjunctio cadat æquè in utramque partem, ut
 æquè promittat aut furari, aut Religionem in-
 di; totum votum irritum erit; quia *malum*
quolibet defectu. Sin verò disjunctio non cadit
 que in utramque partem, sed solùm sub condi-
 ne unius partis determinatè intendatur, altera
 bona per modum voti conditionati, ut sensus
 delectat me furari, vel fornicari, quòd si tamen
 cere non potero, promitto Religionem ingredi
 jejunare, hoc votum omninò validum erit;
 autem malum propositum manebit peccatum
 orsim.

74 *Quartum dubium.* Quid si quis voveat rem
 nam, seu disjunctivè bonam vel malum, vel bonam
 v. g. fœmina ferri rubiginosi vovet elemosinam
 vel jejunium Deo, si aut maritò potiatur à Deo
 saltem amasiò? r. Liquidò votum invalidum erit
 nisi ex ignorantia ita vovisset, & deinde à Con-
 sario instructa determinaret se ad solam partem
 tam, scilicet maritum tantùm obtinendum;
 utique votum evadet validum, vi novæ voluntatis.

dum esset, si votum à principio validum sit quoad materiam, & solum quoad executionem circumstantiâ aliquâ extrinsecâ aliquandiu impediatur: in morbo, in mari, in excommunicatione, in audire Sacrum quotidie per annum: certum est te cessante morbo, navigatione, excommunicatione, obligari voto: ea enim præsumitur, & esse intentio votantis: alioquin votum à principio fuisset nullum, & stultum.

77 III. Quando materia voti à principio fuit apta, & postea inepta, impossibilis, illicita, inutilis, siquidem fiat inepta in perpetuum, votum omnino extinctum manebit, ut *cap. seq.* patebit. Quod si vero solum fit inepta ad tempus, votum solum eo tempore suspenditur: unde redeunte aptitudine seu circumstantiâ illâ, ob quam votum validum fuerat; votum reviviscit, & obligat. *Commodus Ratio:* quia pari passu ambulant obligatio voti & aptitudo materiæ. Exempla sunt obvia: sed manent in eodem. Vovisti justam ob causam, & ob certum finem, non ingredi amplius certam domum, ob commorantem ibi infamem puellam: hac causa tuâ, extinguitur tuum votum. Si autem solummodo domo discedat per annum, & redeat; interim votum solum suspenditur, & postea reviviscit, & rursusque obligat. At, quid si non eadem, sed similis Domicella redeat, idem vel majus periculum adferens? *R.* Votum manebit extinctum. Quia enim extendebat se ad omne periculum, sed ad tantum ex illa individua persona promanans.

78 IV. In dubio denique de materia voti, hæc sunt

gula generalis : *Quandocunque constat votum ex parte voventis deliberatè, & voluntariè emissum esse, dubitatur autem tantum de legitima materia voti, post diligens examen, remanente dubio, semper judicandum est in favorem voti.* Ratio est: quia eo ipso, quo quis scit se ex parte sua adhibuisse necessaria ad validum votum requisita, jam suâ libertate spoliatus est, & possidet jus ad obligationem voti, etiam si dubitetur de materia, an utilis, vel etiam licita, aut peccaminosa sit, v. g. vovisti certa bona dare pauperibus, dubitas autem, an sint tua, vel aliena, obligaris voto, habitualiter, non tamen actualiter per executionem obligaris, donec tibi constet, an revera bona sint tua. Si dubium invincibile perseveret, agendum erit juxta opiniones DD. in materia de restitutione.

RESOLUTIO COROLLARIA.

Executio voti rite facta semper duplci bonitate ⁷⁹ prædita est: nimirum aliquâ bonitate requisitâ ad ipsam materiam validi voti; & novâ bonitate superveniente ab ipso voto ex virtute Religionis, adeo ut, cæteris paribus, melius magisque meritorium sit opus factum ex voto, quam si sine voto sponte fiat. Communissima cum S. Thoma 2. 2. q. 88. art. 6. Ratio: quia in primis nobilioris virtutis nobilius est opus: Religio autem est nobilissima virtutum moralium; ergo opus v. g. temperantiæ, jejunii, continentiae, &c. ex voto factum in Dei honorem concepto, nobilius est, & melius, quam si sine voto fieret, vel servaretur. Unde eleganter D. Augustinus lib. de sancta Virginitate ait: *Virginitatem*

tem

tem non tam honorari, quia *Virginitas est, quæ quia DEO dicata est.* Quemadmodum econtra
 pus bonum voto promissum omittens gravius peccat, ita tale opus observans majorem virtutem præmium obtinet. Deinde qui ex voto bonum operatur, magis se Deo subiicit, & impendit non opus tantum, sed etiam operandi voluntatem & facultatem Deo obligat, consecrat: sicut pater dat, qui non tantum fructum, sed etiam arbori donat; ut notavit D. Anselm. *lib. de similitudinibus c. 48.* Quemadmodum etiam econtra gravius peccat, & majorem pœnam meretur, qui mente obnoxiosa, & omnino ad malum determinatâ malum agit, & juxta Scripturam: *venundatus est, ut ad malum:* ita melius agit, majusque à Deo præmium meretur, qui voluntate per votum ad bonum temperatâ, & obfirmatâ bonum agit. Sed contra

Dices: Qui ex voti obligatione operatur, magis ex necessitate, quam libera voluntate operatur. 2. Sæpè indè accidit, ut eum voti emissio peccet. 3. Et idè cum tædio, & tristitia operatur bonum, contra consilium Apostoli 2. Corinth. *Non ex tristitia, aut ex necessitate: hilarem dorem diligit Deus.* 4. Negando omnia afflicta. Nam 1. Necessitas legis, & obligationis ex voto minimè tollit libertatem voluntatis, nec minuit: quia homo justus spontè ac liberè operatur quod lex jubet, etsi fortè non operaturus, nisi iuberet. 2. Votum Deo prudenter factum præbet homini causam pœnitendi, vel dolendi, & gaudendi potius, ut significatur 1. Paralipom.

6. 29. *Latatus est populus, cum vota sponte promitterent, qui corde toto offerebant ea Domino.* 3. Tametsi, aliquem poeniteat voti sui, velit, vel optet se non vovisse, nihilominus, quia vovit, potest alacri, & prompto animo votum suum exequi, superando difficultatem, non sine meriti augmento. Lege Augustinum *Epist. 45. ad Riparium.* Ubi post multa egregie dicta in hanc rem, ita concludit. *Nec ideo te vovisse poeniteat; imò gaude jam tibi sic non licere, quod cum tuo detrimento licuisset. Aggredere itaque intrepidus, & dicta imple factis, ipse adjuvabit, qui vota tua expetit. Felix est necessitas, quae in meliora compellit.*

SECTIO III.

Voti obligatio, & interpretatio.

SUMMARIUM.

82. *Votum obligat sub mortali ex genere suo;*
83. *Ratione tamen materiae saepius solum sub veniali. In quo*
85. *Semper principaliter attendenda est intentio votantis; & deinde materia. Unde*
86. *Usque ad n. 90. resolvuntur varii casus.*
90. *Usque ad n. 95. in dubio, an obligatio voti sit gravis, vel levis, interpretatio semper strictè faciendae est habitae ratione materiae, & verborum.*
95. *Omnibus verò consideratis, & nullo obstante, sciendum est votanti. Unde*
96. *Usque ad n. 99. resolvuntur varii casus.*
99. *Qui ex voto tenetur peregrinari ad certum locum, satisfacit, si illuc proficiscatur simul ex alia causa.*
101. *Quando tempus voto praefixum, ita determinatum est ratione ipsiusmet temporis, ob ejus scilicet specialem devotionem, censetur praefixum ad finiendam obligationem.*
102. *Usque ad n. 106. Exempla varia in peregrinatione, & jejuniis.*